

רשומות

הצעות חוק

28 באוקטובר 1992

2143

א' בחשוון התשנ"ג

עמוד

2	חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992
	תיקונים עקיפים:
	חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985
	חוק הביטוח הלאומי [נוסח חדש], התשכ"ח-1968
	חוק הביטוח הלאומי (הוראת שעה), התשנ"א-1991
	פקודת העיריות [נוסח חדש]
	חוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין) (מס' 6), התשנ"ב-1992
	פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]
	חוק המים, התש"ט-1959
	חוק הריבית (שינוי שיעורים), התשל"ג-1972
	חוק הגליל, התשמ"ח-1988
	חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1964
	חוק הבזק, התשמ"ב-1982
	חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן-1990
	חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ז-1985
	חוק לעידוד השקעות הון, התש"ט-1959
	חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961
	חוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1992
	ביטולים עקיפים:
	חוק יציבות המשק (הוראות שונות), התשמ"ז-1987
	חוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963
	חוק מס קניה (סחורות ושירותים), התש"ב-1952
	חוק הרשויות המקומיות (תמורת ארנונת רכוש), התשל"ה-1975
20	חוק העיפוט הצבאי (תיקון מס' 25) (פרסום בענין החלוי ועומד בבית הדין), התשנ"ג-1992

[587] **חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב),
התשנ"ג-1992**

פרק א': מטרת החוק

1. מטרת החוק חוק זה בא לתקן חוקים שונים, לבטלם, לדחות תחילתם או להאריך את תקפם, ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לאפשר השגת יעדי התקציב ועמידה במגבלת הגרעון לשנת הכספים 1993 והשגת יעדי המדיניות הכלכלית.

פרק ב': חקיקת הכרוכה בתקציב

2. תיקון חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹, האמור בסעיף 39א יסומן (א) ואחריו יבוא: יסודות התקציב
"ב) הצעת חוק הכוללת הוראה שביצועה כרוך בהוצאה מתקציב המדינה בסכום העולה על 100 אלפי שקלים חדשים בשנה, לא תונח על שולחן הכנסת לקריאה השנייה ולקריאה השלישית, אלא אם כן התקיים אחד מאלה:

(1) ההוצאה תוקצבה במלואה בתכנית מיוחדת לאותו ענין בחוק התקציב לאותה שנה;

(2) קיים סכום מספיק לכיסוי מלוא ההוצאה ברזרבה שבחוק התקציב לאותה שנה, ושר האוצר הסכים לשימוש ברזרבה לאותו ענין;

(3) בהצעת החוק נכללה הוראה שביצועה כרוך בהקטנת הוצאות מתקציב המדינה, שלא מרורבה, בסכום דומה או גבוה ממנו, ואין בהקטנה כאמור כדי לגרום להפרת התחייבות כספית או לחיוב כספי של הממשלה.

דברי הסבר

מונעת את המצב שבו נוצרת סתירה בין הוראות חוק חדשות לבין חוק התקציב. בשנים האחרונות הוגשו לכנסת הצעות חוק רבות בתחומים רבים ומגוונים, שעלות כל אחת מהן עשרות ומאות מיליוני שקלים חדשים וחלקן אף נתקבלו. אין זה תקין כי לאחר שאושר חוק תקציב שנתי שבקביעתו נלקחו בחשבון כל האילוצים, נקבעו סדרי עדיפויות ונמצא האיוון בין הצרכים הרבים והשונים, תיקבע הוראה בחקיקה ספציפית שתפר סדרי עדיפויות ואיוונים אלה, תגדיל את הגרעון או תאלץ את הממשלה לנצל את הרזרבה, אשר נועדה לצרכים דחופים ובלתי צפויים מראש, למטרות שלא להן נועדה.

התיקון המוצע יחייב מציעי הצעות חוק חדשות, לבחון מראש את עלותן ולהצביע על מקור מימון מתאים, בחוק עצמו ולא בדברי ההסבר לו, באופן שהדיון בכנסת יהיה על שני צדי המשוואה ולא רק על צדה האחד – המגדיל את ההוצאות. המציע והכנסת יצטרכו לקבוע את השינוי בסדרי העדיפויות שיאפשר את ביצוע החוק בלי לפגוע במסגרת תקציב המדינה.

סעיף 1 הצעת חוק זו מוגשת לכנסת ביחד עם הצעת חוק התקציב לשנת 1993, ומהווה המשך והשלמה להצעת חוק התקציב. התיקונים המוצעים בה נועדו לאפשר השגת יעדי התקציב ועמידה במגבלת הגרעון כפי שנקבעה בחוק הפחתת הגרעון, התשנ"ב-1992, והשגת יעדי המדיניות הכלכלית.

סעיף 2 סעיף 39א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, קובע:

"חקיקת הצריכה תקציב

39א. הצעת חוק המוגשת לכנסת שביצועה כרוכה הוצאה או התחייבות להוצאה מתקציב המדינה, או שביצועה כרוכה הפחתה של הכנסות המדינה, תצוין, בנוסח החוק המוצע או בדברי ההסבר לו, דרך המימון להוצאה או להפחתה."

הוראה זו מחייבת גילוי מסויים בדבר ההוצאות או אבדן ההכנסות הכרוכים בביצוע הוראות חוק חדשות, אך אינה

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"ב, עמ' 40.

(ג) תחילתו של חוק כאמור בסעיף קטן ב(3) תהיה בתחילת שנת הכספים שאחרי שנת הכספים שבה נתקבל בכנסת, או במועד מאוחר יותר שנקבע בו: ואולם, אם החוק נתקבל בכנסת אחרי תום כנס הקיץ של הכנסת, תהיה תחילתו בתחילת שנת הכספים השניה שאחרי תום שנת הכספים שבה נתקבל, או במועד מאוחר יותר שנקבע בו, אלא אם כן נקבע לכך מועד מוקדם יותר בחוק התקציב לשנה שאחרי שנת הכספים שבה נתקבל: הוראות סעיף קטן זה יחולו על אף האמור בכל דין ובכלל זה בסעיף 10(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948.²

(ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לא יחולו על הצעת חוק תקציב וחוק תקציב, לרבות תקציב נוסף שהגישה הממשלה לכנסת.

(ה) הודעה של שר האוצר שתימסר לכנסת, בדבר סכום ההוצאה מתקציב המדינה או בדבר הפרת התחייבות כספית או חיוב כספי, שבהם כרוך ביצועה של הוראת חוק, או בדבר סכום הקטנת הוצאות מתקציב המדינה שבו כרוך ביצועה של הצעת חוק, תהווה ראייה מברעת לאמור בה, לענין סעיף קטן (ב).

(ו) לבקשת הועדה המכינה את הצעת החוק לקריאה השניה, ימסור לה שר האוצר הערכות לענין השפעת הצעת החוק על תחומי פעולה ותכניות אחרים בסעיפי התקציב הנוגעים להצעה.

פרק ג': ביטוח לאומי

3. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 -

(1) בסעיף 127א -

(א) הגדרת "עולה" - תימחק;

(ב) אחרי הגדרת "דמי אבטלה" יבוא:

"תאריך קובע" - האחד בחודש שבו התחילה תקופת האבטלה, ובלבד שחלפו שנים עשר חודשים לפחות מהאחד בחודש שבו התחילה תקופת האבטלה הקודמת."

דברי הסבר

סעיף 3 בחצי הראשון של שנת 1992 היה הממוצע החדשי של מקבלי דמי אבטלה כ-75 אלף איש. הכנסות המוסד לביטוח לאומי בענף אבטלה מגביית דמי ביטוח נאמדות בשנת 1992 בכ-150 מיליון שקלים חדשים ואילו ההוצאות לתשלום דמי האבטלה נאמדות בכ-750 מיליון שקלים חדשים. הגרעון השוטף נאמד איפוא בכ-600 מיליון שקלים חדשים. בנוסף לאמור, מתחזקת לאחרונה מגמה של ניצול לרעה של חלק מהוראות החוק בנושא תנאי האכשרה לקבלת דמי אבטלה. על מנת לצמצם את האפשרויות לניצול לרעה של החוק ועל מנת לשפר את מצבו הכספי של הענף, מוצע לתקן את פרק ביטוח אבטלה בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 (להלן - חוק הביטוח) בכמה הקשרים.

לפסקאות (1)א, (2), (3)א ו-(ב) רישא:

כיום, כ-9000 מקבלי דמי אבטלה הינם עולים חדשים המקבלים דמי אבטלה בהתבסס על תקופת אכשרה מקוצרת.

כדי לאפשר היערכות מתאימה לביצוע חקיקה חדשה כאמור מוצע לקבוע כי אם היא נתקבלה לפני תום כנס הקיץ של הכנסת, היא תיכנס לתוקף בתחילת שנת הכספים לאחר חקיקתה, ואם נתקבלה אחרי כן - תיכנס לתוקף בתחילת שנת הכספים השניה שלאחר חקיקה, וזאת אם המקור למימון להן הוא מסויימת נמצא כבר בתקציב של שנת הכספים הראשונה הבאה.

הוראות אלה לא יחולו לגבי חוק התקציב שהממשלה מגישה לכנסת.

יצויין כי ברבות ממדינות העולם קיימות מגבלות על יזמות חקיקה הכרוכות בהגדלת התקציב. בחלק מן המדינות ניתן ליוזם חקיקה המגדילה הוצאות התקציב רק על ידי הממשלה או באישורה.

² ס"ח התש"ח, עמ' 1.

³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.

(2) במקום סעיף 127ב לחוק העיקרי יבוא:

"תקנות 127ב. השר, לאחר התייעצות עם שר האוצר, רשאי להרחיב בתקנות את חוג המבוטחים לענין פרק זה בתנאים שקבע."

(3) בסעיף 127ד(א) -

(א) בפסקה (1), במקום "לראשון לחודש שבו התחילה תקופת האבטלה (להלן - התאריך הקובע)" יבוא "לתאריך הקובע" והסיפה המתחילה במלים "היה הזכאי עולה" - תימחק;

(ב) בפסקה (2), הסיפה המתחילה במלים "היה הזכאי עולה" - תימחק, וכסופה יבוא "האמור בפסקה זו יחול כתנאי שהתאריך הקובע חל בתום עשרים וארבעה חודשים לפחות מהתאריך הקובע שקדם לו."

(4) בסעיף 127יא, במקום הסיפה המתחילה במלים "או מהכנסת המינימום" יבוא "כהגדרתו בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987";

(5) במקום סעיף 127טז יבוא:

127טז. (א) הזכאי לדמי אבטלה ובעד אותו זמן יש לו הכנסה מקיצבת פרישה, ינוכה מדמי האבטלה, המגיעים לו ליום לפי סעיף 127, סכום השווה ל-60% מהכנסתו היומית שמקורה בקיצבה כאמור.

(ב) חושבו דמי אבטלה לזכאי כאמור בסעיף קטן (א) לפי הכנסה שהיתה לו לאחר הפרישה, לא יפחתו דמי האבטלה ליום, לאחר הניכוי האמור בסעיף קטן (א), מסכום השווה ל-40% מדמי

דברי הסבר

האכשרה בתוך תקופה של 360 ימים, או שנתיים לפחות לענין החישוב לפי תקופה של 540 ימים בתכוף לפני תחילת תקופת האבטלה (סעיפים 127א ו-127ב(א)(2) לחוק הביטוח), דבר שיצמצם את אפשרויות התמרון והתכנון כאמור של תקופת העבודה.

לפסקה (5):

סעיף 127טז לחוק הביטוח הלאומי קובע לאמור:

"דמי אבטלה למקבל קיצבת פרישה

"127טז. (א) הזכאי לדמי אבטלה ובעד אותו זמן יש לו הכנסה מקיצבה עקב פרישה מהעבודה - לא יעלו דמי האבטלה המשתלמים לו לפי פרק זה, בעד כל יום של אבטלה, על השיעור השווה להפרש בין שכרו היומי הממוצע לפי סעיף 127ג לבין הכנסתו היומית מהקיצבה האמורה.

(ב) השר יקבע בתקנות דרכי חישוב ההכנסה היומית כאמור בסעיף קטן (א)."

מאז שנת 1973, בה הוסף הסעיף הנ"ל לחוק (במקור בסעיף 143א לחוק ומשנת 1983 בסעיף 127טז לחוק) פירש המוסד לביטוח לאומי את הסעיף האמור כך שבתשלום דמי האבטלה יש להתחשב בהכנסה מקיצבת פרישה מכל עבודה שהיא, ולא דווקא בהכנסה מקיצבה המשתלמת עקב פרישה

תקופת האכשרה המקוצרת הנדרשת מעולה הינה 75 ימי עבודה תוך 360 הימים בתכוף לתחילת תקופת האבטלה, לעומת 180 ימי עבודה (150 לעובד יומי) בתקופה דומה, לגבי כל מבוטח אחר. תקופת אכשרה קצרה מדי עלולה להוות תמריץ לעזיבה מוקדמת של מקום עבודה תוך הסתמכות על רשת המגן של דמי האבטלה. מוצע להשוות את תקופת האכשרה הנדרשת לצורך קבלת דמי אבטלה לעולה, לזו הנדרשת מכל מבוטח אחר. הארכת התקופה כמוצע עשויה לעודד התמודתם של העולים במקומות עבודה שמצאו.

לפסקאות (1)(ב) ו-(3)(ב) סיפה:

כ-5% ממקבלי דמי אבטלה (כ-4000 איש לחודש) הם מבוטחים שמימשו כבר כעבר את זכאותם והם שבים לדרוש דמי אבטלה פעם נוספת.

בחלק מהמקרים מנצלים המבוטחים את תנאי האכשרה הנוחים יחסית הקבועים בחוק הביטוח לקבלה חוזרת של דמי אבטלה כמעין תחליף שכר, וזאת על ידי תכנון משך זמן העבודה המינימלי בעבודות עונתיות או אתרות המזכה אותם מחדש בדמי אבטלה. מוצע לכן לקבוע כי "תאריך קובע" חדש המזכה בדמי אבטלה חוזרים יכול להיווצר רק בתנאי שעברה שנה מתחילת תקופת האבטלה הקודמת לענין חישוב תנאי

⁴ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

האבטלה ליום שהיו מגיעים לו לפי סעיף 127, אלמלא קיבל קיצבת פרישה.

(ג) השר יקבע בתקנות דרכי חישוב ההכנסה היומית כאמור בסעיף קטן (א).

(ד) בסעיף זה, "קיצבת פרישה" – קיצבה המשתלמת עקב פרישה מכל אחד מאלה:

(1) עבודה;

(2) שירות בצבא הגנה לישראל;

(3) שירות במשטרת ישראל;

(4) שירות בתי הסוהר.

(6) סעיף 127 יט – בטל;

(7) בסעיף 127 כ, במקום "127(א) (ב)" יבוא "127ב";

(8) אחרי סעיף 159 יבוא:

159. (א) שיעורי דמי הביטוח הנקובים בטור ג' בלוח י' לענין עובד ולענין עובד עצמאי, יופחתו באחוזים מההכנסה או מהשכר נקוב בטור ו' בלוח י'.

"הנחתת דמי ביטוח

(ב) הוראת סעיף קטן (א) תחול רק לגבי שיעורי דמי הביטוח שהמעביד אינו מנכה משכרו של העובד לפי סעיף 161.

159. (א) הופחתו דמי ביטוח לפי הוראות סעיף 159, ישלם אוצר המדינה למוסד מדי חדש, סכום השווה לצירופם של שני אלה (להלן – השיפוי):

שיפוי אוצר המדינה למוסד

דברי הסבר

כו עבד לאחר הפרישה בגינה הוא זכאי לקיצבה, לא יפתחו דמי האבטלה מ-40% מדמי האבטלה, שהמובטל היה זכאי להם אלמלא קיבל קיצבת פרישה.

לפסקה (6):

לפי סעיף 127 יט לחוק הביטוח הלאומי ממומנות פעולות למניעת אבטלה מדמי ביטוח בהיקף של 5% מאומדן הגביה השנתית. שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי להגדיל את השיעור האמור עד ל-10%. בשנת 1992 הסתכם המימון בכ-15 מליון שקלים חדשים. מאחר שפעולות אלו הינן במסגרת תפקידו של משרד העבודה והרווחה, ומאחר שענף ביטוח אבטלה מצוי בגרעון, מוצע לבטל את המימון על חשבון דמי ביטוח ולהעביר את הפעילות לאחריות המשרד ובמימון תקציב המדינה.

לפסקאות (8) ו-(9):

מוצע לעגן בחוק הביטוח הלאומי את הפחתות דמי הביטוח שיומה הממשלה במטרה להפחית עלויות עבודה

ממקום העבודה האחרון שבו עבד המובטל לפני התקופה שבשלה משולמים דמי האבטלה.

בית הדין הארצי לעבודה, בדיון מס' תש"ן/14-02 (פד"ע כב, עמ' 293), קבע, כי לענין הסעיף האמור, תובא בחשבון רק קיצבה המשתלמת עקב פרישה ממקום העבודה האחרון שקדם לתקופה שבשלה משולמים דמי אבטלה.

בהלכה זו יש כדי לסכל את כוונת המחוקק המקורי, לפיה יש להביא בחשבון הכנסה הנובעת מקיצבת פרישה, וזאת גם במקרה שהמובטל עבד אחרי הפרישה במקום עבודה אחר.

מטרת התיקון המוצע היא להביא בחשבון, לענין חישוב דמי האבטלה, קיצבת פרישה מכל עבודה שהיא, כאשר היא מהווה תחליף להכנסה מעבודה. יחד עם זאת מוצע, כי, להבדיל מהכלל החל על הכנסה מעבודה, תנוכה הקיצבה מדמי האבטלה רק בחלקה – בשיעור של 60% ממנה.

כדי למנוע ביטול מלא של הזכות לדמי אבטלה כתוצאה מההפחתה האמורה, מוצע לקבוע כי כאשר דמי האבטלה מחושבים בהתאם להכנסה שהיתה למובטל ממקום העבודה

(1) סכום השווה ל-49.8742% מסך כל התקבולים שגבה המוסד ממעבידים בחודש שלגביו מחושב השיפוי;

(2) סכום השווה ל-47.8689% מסך כל התקבולים שגבה המוסד מעובדים עצמאיים בחודש שלגביו מחושב השיפוי.

לענין סעיף זה, "תקבולים" – כל התקבולים שגבה המוסד לפי הוראות פרק ח' לחוק ולפי הוראות חוק מס מקביל, התשל"ג-1973.

(ב) הסכומים שאוצר המדינה חייב בתשלומם לפי סעיף קטן (א) יועברו למוסד מדי חודש עד היום ה-15 בו.

(ג) הסכומים כאמור בסעיף קטן (ב) ישולמו למוסד לפי אופן שקבע המוסד מדי חודש בהתאם לגביית דמי הביטוח הצפויה באותו חודש ושעליו הודיע המוסד לאוצר המדינה.

(ד) שילם אוצר המדינה בהתאם לאומדן לפי סעיף קטן (ג) סכום קטן או גדול מהסכום שהיה צריך להשתלם לפי סעיף קטן (א), ישולם החסר או יוחזר היתר כמועד התשלום הקרוב שלפי סעיף קטן (ב), לאחר שהודיע המוסד על החסר או היתר, לפי הענין, בצירוף הפרשי הצמדה למדד לפי שיעור השינוי של המדד שפורסם בחודש שיועד לתשלום לעומת המדד שפורסם בחודש שבו שולם התשלום בפועל; הודיע המוסד על תשלום חסר פחות משבעה ימים לפני מועד התשלום הקרוב, ישולם החסר כמועד התשלום שלאחריו.

(ה) לא שילם אוצר המדינה למוסד תשלומים, על פי האמון האמור בסעיף קטן (ג) או על פי הודעה על תשלום חסר כאמור בסעיף קטן (ד), במועד, ייוספו לסכום האמור (להלן – הסכום שבפיגור) שני אלה:

(1) הפרשי הצמדה למדד לפי שיעור השינוי של המדד שפורסם בחודש שיועד לתשלום הסכום שבפיגור לעומת המדד שפורסם בחודש שבו שולם התשלום בפועל;

(2) ריבית בשיעור של 4% לשנה, צמדה למדד לפי שיעור השינוי של המדד כאמור בפסקה (1).

דברי הסבר

אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי בשל ההפחתה לפי הנוסחה המוצעת בסעיף 159 במתבססת על שיטת התחשבות לפי "בסיס מזומנים" הכוללת את כל תקבולי הגבייה של המוסד, לרבות לפי הוראות חוק מס מקביל, התשל"ג-1973. אשר על כן כל שינוי בשיעור המס המקביל יחייב התאמת חישוב השיפוי לפי חוק הביטוח הלאומי, וזאת לאור העובדה שהפחתת עלות העבודה חלה על דמי ביטוח לאומי בלבד.

במשק ולגרים לתוספת העסקת עובדים ועידוד הפעילות העסקית והצמיחה עקב כך. שיעור ההפחתה עומד כיום על 6.3% והוא עוגן בחלקו (4.3%) בחוק יציבות המשק (הוראות שונות), התשמ"ז-1987 (שמוצע לבטלו – ראה סעיף 5) ובחלקו במסגרת הסכמים. מוצע כי ההפחתות יחולו רק לגבי "עובד" ו"עובד עצמאי" כהגדרתם בחוק הביטוח הלאומי.

⁵ ס"ח התשל"ג, עמ' 88.

(9) במקום לוח י' יבוא:

"לוח י"

(סעיפים 159, 159א, 160 ו-215)

שיעורי דמי ביטוח

סדר א'	סדר ב'	סדר ג'	סדר ד'	סדר ה'	סדר ו'
פרט	ענף הביטוח	אחוזים מההכנסה או מהשכר	אחוזים מההכנסה או מהשכר לפי סעיף 159א	העובד לענין סעיף 161(ג) באחוזים	שיעורי ההפחתה באחוזים מההכנסה או מהשכר
1	זיקנה ושואירים	5.42	3.37	2.70	2.05
2	אמהות - עובד ועובד עצמאי	0.85	0.64	0.60	0.21
3	אמהות - מבוטח שאינו עובד ואינו עובד עצמאי	0.25	-	-	-
4	ילדים	2.48	0.81	-	1.67
5	נפגעי תאונות	0.10	0.05	0.05	0.05
6	נפגעי עבודה	0.70	0.23	-	0.47
7	-	-	-	-	-
8	אבטלה	0.30	0.19	0.15	0.11
9	נכות	1.95	1.40	1.30	0.55
10	זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד	0.05	0.02	-	0.03
11	שירות מילואים	2.00	0.92	0.45	1.08
12	סיעוד	0.20	0.12	0.10	0.08

4. בחוק הביטוח הלאומי (הוראת שעה), התשנ"א-1991⁶, בסעיף 1, המלים "בתקופת שנתיים" - יימחקו, ובסופו יבוא "עד יום כ"ח בטבת התשנ"ה (31 בדצמבר 1994)".

תיקון חוק הביטוח הלאומי (הוראת שעה)

דברי הסבר

מתאימה לגבי מי שטרם מלאו לו 35 שנים וכן בקביעה כי המרחק לענין שינוי מקום מגורים בהגדרת עבודה מתאימה יעמוד על 60 ק"מ. מכיוון שמצב האבטלה במשק עדיין לא השתפר והטעמים שהצדיקו את השינויים האמורים שרירים

סעיף 4 בחוק הביטוח הלאומי (הוראת שעה), התשנ"א-1991, הוחמרו מספר הגדרות בפרק ביטוח אבטלה במגמה לצמצם את השפעת דמי האבטלה על התמריץ לעבודה. המדובר, בין השאר, בהגדרת "עבודה

⁶ ס"ח התשנ"א, עמ' 106.

5. חוק יציבות המשק (הוראות שונות), התשמ"ז-1987⁷ - בטל. ביטול חוק יציבות המשק (הוראות שונות)
6. (א) תחילתו של פרק זה ביום ח' בטבת התשנ"ג (1 בינואר 1993) (להלן - יום התחילה). תחילה ותחולה
(ב) פסקאות (1) ו-(3) בסעיף 3 יחולו על מי שהתאריך הקובע לגביו חל ביום התחילה או אחריו, ופסקה (5) בסעיף 3 תחול לגבי דמי אכטלה המשולמים בעד תקופה שמיום התחילה ואילך.
7. בפרק זה - פסק ד': רשויות מקומיות הגדרות
"נכסים", "אדמת בנין" ו"מחזיק" - כמשמעותם בסעיף 269 לפקודת העיריות [נוסח חדש]⁸;
"מועצה" - כהגדרתה בסעיף 1 לפקודת העיריות [נוסח חדש] וכן מועצה שנתכוננה לפי פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]⁹;
"השרים" - שר האוצר ושר הפנים.
8. (א) המועצה תטיל בכל שנת כספים ארנונה כללית על הנכסים שבתחומה שאינם אדמת בנין; הארנונה תחושב לפי יחידת שטח בהתאם לסוג הנכס, לשימושו ולמקומו, ותשולם בידי המחזיק בנכס.
(ב) השרים יקבעו בתקנות את סוגי הנכסים וכן כללים בדבר אופן חישוב שטחו של הנכס וסיווגו לענין הטלת ארנונה כללית.
9. (א) השרים יקבעו בתקנות, לאחר מתן הודעה לועדת הכספים של הכנסת, לכל שנת כספים, שיעור מזערי ושיעור מרבי לארנונה הכללית אשר תוטל על ידי הרשויות המקומיות על כל אחד מסוגי הנכסים, וכללים בדבר עדכון שיעורי הארנונה הכללית, וכן רשאים הם לקבוע יחס בין השיעורים אשר יוטלו על כל אחד מסוגי הנכסים.
(ב) קביעת שיעורים כאמור בסעיף קטן (א) תיעשה לכל שנת כספים לא יאוחר מששים יום לפני תחילתה.
(ג) השרים יקבעו בתקנות כללים לפיהם תוטל ארנונה כללית על נכסים שהמחזיק בהם היא המדינה או תאגיד שהוקם בחוק, ויכול שעל פי כללים כאמור תוטל על סוגי נכסים מסויימים ארנונה כללית בשיעור אפס.

דברי הסבר

- וקיימים, מוצע להאריך את תוקף הוראת השעה לתקופה נוספת. סעיף 5 לאור הסדרת נושא הפחתת עלות העבודה בחוק הביטוח הלאומי, כאמור לעיל, מוצע לבטל את חוק יציבות המשק (הוראות שונות), התשמ"ז-1987.
- סעיף 6 מוצע כי התיקונים המוצעים בסעיפים 3 עד 5 יחולו החל משנת 1993.
- סעיפים 7 עד 12, להעלות את תעריפי הארנונה, ובעיקר את 13(2) ו-18(2) הארנונה למגורים, מדי שנה בשיעורים ריאליים, כדי להגדיל את הכנסותיהן. לעומת זאת נתנו הרשויות המקומיות הנחות בארנונה למגורים, לעתים בשיעורים ניכרים ושלא בהתאם להנחיות משרד הפנים. למצב זה היו כמה השלכות שליליות: שינויים ריאליים בתעריפי הארנונה משפיעים באופן ישיר על מדד המחירים לצרכן; העלאה ריאלית של שיעורי הארנונה המוטלים על

⁷ ס"ח התשמ"ז, עמ' 104.

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, התשכ"ז, עמ' 197.

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256; ס"ח התשנ"ב, עמ' 38.

10. לא הטילה המועצה ארנונה כללית לשנת כספים מסוימת תשלום הארנונה לאותה שנה בתחום הרשות המקומית בשיעור ובמועד אשר נקבעו בשנה הקודמת, כשהיא מעודכנת על פי האמור בסעיף 9(א).

11. (א) שר הפנים רשאי, בנסיבות מיוחדות, להתיר לרשות מקומית להטיל בתוך שנת הכספים תוספת לארנונה בעד התקופה שמיום האישור ועד סוף שנת הכספים, ולקבוע מועדים לתשלום התוספת; היתר על פיו מוטלים שיעורי ארנונה שאינם בהתאם לאמור בסעיף 9(א), טעון גם הסכמת שר האוצר.

(ב) הרשות המקומית תודיע לכל מחזיק החייב בתשלום התוספת את שיעורה ומועדי תשלומה.

(ג) הודעה בדבר אישור התוספת, שיעורה ומועדי תשלומה – תפורסם ברשומות.

דברי הסבר

(1) לגבי בנין המשמש למגורים – בהתחשב עם סוג הבנין והמקום שבו הוא נמצא, וכן – לגבי תחום העיריה כולו – לפי יחידת שטח או מספר החדרים;

(2) לגבי בנין אחר – לכל יחידת שטח, בהתחשב עם סוג הבנין והמקום שבו הוא נמצא;

(3) לגבי קרקע תפוסה – לכל יחידת שטח, בהתחשב עם המקום שבו היא נמצאת, או השימוש בה, או בהתחשב בשני המבטחים כאחד;

(4) לגבי אדמה חקלאית – לכל יחידת שטח, בהתחשב עם השימוש בה.

(ב) לענין פסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן 9(א), "מחזיק" – למעט מחזיק של בנין ריק שאין משתמשים בו במשך תקופה רצופה שאינה עולה על ששה חדשים והמתחיל לה ביום שחדלו להשתמש בו, ובבנין חדש – במשך תקופה של ששת החודשים הראשונים מיום שבנייתו נגמרה והוא ראוי לשימוש.

"שינויים והדרגה בשיעורי הארנונה

275. שיעורי הארנונה יכולים להיות שונים לגבי סוגים שונים של נכסים או תלקים שונים של תחום העיריה, ומודרגים לפי שימושם של הנכסים.

"תוספת לארנונה

278. (א) המועצה רשאית, באישור השר שיינתן רק בנסיבות מיוחדות, להטיל בתוך שנת הכספים תוספת לארנונה בעד התקופה שמיום האישור עד סוף שנת הכספים, ולקבוע מועדים לשילום התוספת.

(ב) כל החייב בתוספת, תודיע לו העיריה בכתב את שיעורה ומועדי תשלומה; הודעה בדבר אישור התוספת, שיעורה ומועדי תשלומה תפורסם על ידי השר ברשומות.

המגור היצרני והטלת אגרות נוספות פוגעת ברווחיות המגור היצרני. מתן הנחות בלתי מוגדרות מראש בארנונה מביא לגרעון בתקציב השוטף של הרשויות המקומיות.

מאז שנת 1987 הוגבל מדי שנה עדכון הארנונה במסגרת חוקי ההסדרים במשק המדינה. על מנת לקבוע כללים אחידים להטלת ארנונה כללית וסיבות מוגדרות למתן הנחות, מוצע להסדיר את נושא הארנונה בחקיקה ראשית על פיה יקבעו שרי האוצר והפנים את השיעורים המרביים והמוזעריים לארנונה, את שיעורי העדכון ואת הסיבות להנחות ושיעורן. כן יקבעו השרים באופן אחיד לכל הרשויות את סיווג הנכסים ושיטת חישוב השטחים ואת היחס בין שיעורי הארנונה שיוטלו על סוגי הנכסים השונים.

כל רשות מקומית תהיה רשאית לקבוע את שיעורי הארנונה שתטיל בתחומה, ובלבד שלא יחרגו מן הכללים שייקבעו כאמור. אם בשנה מסוימת לא תקבע רשות פלוגית ארנונה, תשלום בתחומה ארנונה כפי שהוטלה בשנה הקודמת, כשהיא מעודכנת לפי שיעורי העדכון שנקבעו בתקנות.

וזה נוסח הסעיפים הקיימים שיבוטלו ויוחלפו על ידי הסעיפים המוצעים:

בפקודת העיריות:

"השווי של בנין לארנונה כללית

273. השווי של בנין לצורך ארנונה כללית, הוא ערך השכירות של הבנין; ערך זה ייקבע על-ידי השוואת הכנין לבנינים אחרים, בהתחשב עם סוגו, שטחו, המקום שבו הוא נמצא, וסימני היכר נוספים שהעיריה רשאית לקבעם."

"ארנונה כללית

274. (א) המועצה רשאית להטיל בתחום העיריה, לכל שנת כספים, ארנונה כללית על נכסים, שאינם אדמת-בנין, שתשלום על-ידי המחזיקים ותיקבע –

הנחות בארנונה 12. (א) השרים יקבעו בתקנות את שיעור ההנחה המרבי שיינתן למי שישלם ארנונה כללית בתשלום אחד בתחילת שנת הכספים.

(ב) שר הפנים יקבע בתקנות תנאים וכללים למתן הנחות אחרות בתשלומי הארנונה הכללית, ואת שיעורי ההנחה המרביים.

(ג) מועצה לא תפחית תשלומי ארנונה כללית אלא אם כן נתקיימו במחזיק בנכס התנאים שנקבעו בתקנות לפי סעיף זה, ובהתאם לכללים ולשיעורים שנקבעו.

תיקון פקודת העיריות 13. בפקודת העיריות [נוסח חדש] - העיריות

(1) האמור בסעיף 3 יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) השר לא יכריז כי תושבי אזור שמספרם אינו עולה על שלושת אלפים יהיו עיריה, אלא אם כן נתקיימו באזור תנאים ונסיבות מיוחדים."

(2) סעיפים 273, 274 ב(א) ו(ב), 275, ו-278 עד 280 - בטלים.

תיקון החוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין) (מס' 6), התשנ"ב-1992¹⁰, בסעיף 3, במקום "מראשית שנת הכספים 1993" יבוא "מראשית שנת הכספים 1994". הממשלה (פיטורין) (מס' 6)

דברי הסבר

ולקבוע את האופן והמועדים שבהם תשולם הארנונה המוגדלת: ואולם אין להטיל ארנונה מוגדלת בעד תקופה שלפני יום פרסום הודעה על אותה הגדלה ועל פרטי הארנונה המוגדלת.

פרסום הודעה

18. הודעה כאמור על הטלת ארנונות או הגדלתן לפי סימן זה ועל פרטיהן תפורסם במשרדי המועצה המקומית."

סעיף 14 פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין) העניקה פטור ממסים עירוניים לממשלה ולכל מוסד המחזיק נכס מטעמה. פטור זה חל גם לגבי רוב הרשויות שהוקמו על פי חוק, שדינן נקבע לענין מסים כדין המדינה (להלן - הפטור).

הפטור אינו חל בירושלים וברשויות מקומיות אחרות ששר הפנים הכריז עליהן כעבר כעל "ערי צולים".

בחוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין) (מס' 6), התשנ"ב-1992, נקבע כי הפטור ממסים עירוניים כאמור, יבוטל מראשית שנת 1993.

ביטול הפטור על נכסי המדינה יביא לגידול בהכנסות הרשויות המקומיות בהיקף של מאות מיליוני ש"ח וכתוצאה מכך לגידול בהוצאותיהן, ולנטל על תקציב המדינה שאין למדינה שליטה על היקפו.

עקב השוני בסוגי נכסי המדינה והייחוד של חלק מהם יש גם צורך לקבוע כללים, בדבר שיעורי ארנונה אשר תוטל על נכסים שיחוייבו בתשלום. כללים כאמור לפי סעיף 9(ג) המוצע.

על מנת לאפשר לשר הפנים ולשר האוצר לקבוע כללים לפיהם תוטל ארנונה כללית על נכסים שהמחזיק בהם הוא

תשלום ארנונה כאין הטלה

279. (א) לא הטילה המועצה לשנת כספים פלונית ארנונה כללית, תשלום הארנונה בתחום העיריה לאותה שנה בשיעורים ובמועדים שנקבעו לשנת הכספים הקודמת.

(ב) לענין סעיף 278 רואים את הארנונה שתשולם כאמור כאילו הוטלה לשנת הכספים שבה תשולם.

הפחתת ארנונה

280. (א) המועצה רשאית להפחית ארנונה או לוותר עליה, בהתחשב כמצבו התמרי של החייב בה, או בגלל סיבה אחרת שתאושר על ידי השר.

(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א) רשאית המועצה:

(1) להפחית עד 25% מהארנונה למחזיק שה" גיע לגיל 65 והמקבל מהביטוח הלאומי קיצבת זיקנה;

(2) לפטור מארנונה בגין 100 מ"ר מחזיק שהגיע לגיל 65 והמקבל מהביטוח הלאומי קיצבת זיקנה בצירוף הטבה סוציאלית בתנאי שאין לו דירת מגורים נוספת."

בפקודת המועצות המקומיות:

"הגדלת ארנונה

17. מועצה מקומית-רשאית, באישורו של השר, להגדיל בתוך כל שנת כספים כל ארנונה שהטילה באותה שנה

¹⁰ ס"ח התשנ"ב, עמ' 43.

15. בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963¹¹, סעיף 9א - בטל. ביטול חוק מס שבח מקרקעין
16. בחוק מס קניה (סחורות ושירותים), התשי"ב-1952¹², סעיף 29 - בטל. ביטול חוק מס קניה (סחורות ושירותים)
17. חוק הרשויות המקומיות (תמורת ארנונת רכוש), התשל"ה-1975¹³ - בטל. ביטול חוק הרשויות המקומיות (תמורת ארנונת רכוש)
18. בפקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש] - תיקון פקודת המועצות המקומיות

(1) האמור בסעיף 1 יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) השר לא יכריז בצו כי כפר פלוני או קבוצת כפרים פלונית או אזור פלוני יתנהלו על ידי מועצה מקומית אלא אם כן מספר התושבים באותו כפר, קבוצת כפרים או אזור, לפי הענין, עולה על שלושת אלפים, זולת אם נתקיימו תנאים ונסיבות מיוחדים."

(2) סעיפים 17 ו-18 - בטלים.

דברי הסבר

(2) סעיף 29 לחוק מס קניה (סחורות ושירותים), התשי"ב-1952, קובע:

"הפרשה לרשויות המקומיות

29. חמישה אחוזים מסך כל סכומי המס שנגבו יחולקו בין רשויות מקומיות."

(3) חוק הרשויות המקומיות (תמורת ארנונת רכוש), התשל"ה-1975, שזה נוסחו:

"הגדרות

1. בחוק זה -

"תמורה" - הסכום המועבר מאוצר המדינה לרשויות המקומיות לפי חוק זה;

"הכנסות המדינה" - סך כל הכנסות המדינה בפועל ממסים, מתשלומי חובה אחרים ומאגרות, בשנת הכספים שקדמה בשנתיים לשנת הכספים שבה מחולקת התמורה, לפי פירוטם וביאורם כדון וחשכון האוצר הנוגע לשנה שבה נתקבלו ההכנסות;

"שנה" - שנת הכספים.

העברת התמורה ושיעורה

2. בכל שנת כספים יעביר אוצר המדינה לרשויות המקור מיות סכום תמורה בשיעור שיקבעו שר האוצר ושר הפנים, ובלבד שסכום זה לא יעלה על 0.4% מהכנסות המדינה.

המדינה או תאגיד שהוקם בחוק, ולאפשר למשרדי הממשלה ולתאגידים להיערך להוצאה הכרוכה בכך, מוצע לדחות את תחולת ביטול הפטור לראשית שנת הכספים 1994.

סעיפים הממשלה החליטה כי בכל חוק תקציב שנתי 15 עד 17 ייקבע סך כל המענק אשר יועבר לרשויות המקומיות באמצעות משרד הפנים. שר הפנים בהתייעצות עם שר האוצר יקבע ויפרסם מבחנים להקצאת מענק משרד הפנים בין הרשויות המקומיות. לפיכך מוצע לבטל את ההוראות שנקבעו בחוקים שונים בדבר העברת שיעורים מהכנסות המדינה ממסים ומאגרות לרשויות המקומיות.

ואלה ההוראות שיבוטלו:

(1) סעיף 9א לחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963, הקובע לאמור:

"העברה לרשויות מקומיות

9א. בכל שנת כספים יעביר אוצר המדינה לרשויות המקומיות, כולן או מקצתן, 60% מהמס ושליש ממס הרכישה כמפורט להלן:

(1) שיעורים מהמס וממס הרכישה כפי שיקבעו שר האוצר ושר הפנים בצו, יועברו לרשות המקומית שבתחומה נוצוים המקרקעין שלגביהם משתלמים המס ומס הרכישה, ויכול ששיעורים אלה יהיו אפס;

(2) היתרה תועבר לרשויות המקומיות כחלק מהמענק הכללי הניתן לפי חוק תקציב שנתי."

¹¹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

¹² ס"ח התשי"ב, עמ' 344.

¹³ ס"ח התשל"ה, עמ' 107.

19. הוראות סעיף 9(ב) ו-9(ג) יחולו החל משנת הכספים 1994; יתר הוראות פרק זה יחולו החל משנת הכספים 1993.

פרק ה': חישוב עלות המים ותעריפים לדמי מים

20. בחוק המים, התשי"ט-1959¹⁴ -

(1) במקום סעיף 111 יבוא:

111. שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים ובתיאום עם שר האוצר, יקבע בתקנות כללים לחישוב עלות המים, ולענין מים המסופקים לרשויות מקומיות - לאחר התייעצות גם עם שר הפנים; כללים אלה יתבססו על העלויות הממשיות של ספק המים בקשר להפקת המים ואספקתם, לרבות ריבית, בלאי והוצאות אחרות, ועל העלויות הממשיות למשק המדינה לשימור מקורות המים.

(2) בסעיף 112 -

(א) האמור בו יסומן (א), במקום הרישה המסתיימת במלים "לקבוע תעריפים לדמי מים" יבוא "שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים

דברי הסבר

ביצוע ותכנות

"כללים לחישוב דמי המים

111. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, לקבוע כללים לחישוב דמי מים. כללים אלה יתבססו על ההוצאות הממשיות בקשר להפקת המים והספקתם, כולל ריבית, בלאי והוצאות אחרות.

מוצע להסמיך את השר לכלול בעלויות המים גם את העלויות הממשיות למשק המדינה הדורשות לשימור מקורות המים, וכן מוצע לקבוע כי תקנות אלה יותקנו בתיאום עם שר האוצר.

לפסקה (2) - תיקון סעיף 112:

סעיף 112 לחוק קובע לאמור:

"כביעת תעריפים לדמי מים ודירונם

112. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים ובתיאום עם שר האוצר, לקבוע תעריפים לדמי מים, בדרך כלל או לגבי איזור פלוני או לגבי סוג ספקים פלוני, ורשאי הוא לדרג את דמי המים לפי מטרות המים, לפי השימושים במים, למעט שימושם בחקלאות, לפי עונות השנה או שעות היממה, לפי נתונים גיאוגרפיים, טופוגרפיים או לפי נתונים אחרים - הכל בשים לב למשקיותם של מפעלי המים שעליהם יחולו התעריפים ובשים לב ליכולת התשלום של צרכני המים במטרה פלונית ולתצרוכת המים לאותה מטרה.

3. (א) שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא יקבע בתקנות, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, כללים לחלוקת התמורה לרשויות מקומיות החל משנת 1974.

(ב) בכל שנה, החל בשנת 1974, יפרסם שר הפנים ברשימות רשימה של רשויות מקומיות ושיעורי התמורה שתחולק להן, לפי הכללים שנקבעו כאמור בסעיף קטן (א).

סעיפים
כיום קיימות במדינת ישראל כ-240 118(1) ו-18(1) רשויות מקומיות, מהן כ-60 רשויות מקומיות אשר כל אחת מהן מונה פחות מ-3,000 תושבים.

בחנינה של הוצאות הרשויות המקומיות מעלה כי ההוצאה לנפש ברשויות המקומיות הקטנות גבוהה בשיעור ניכר (כ-50%) מההוצאה לנפש ברשויות המקומיות הגדולות. קיומן של רשויות מקומיות קטנות מביא לגידול מיותר בהוצאותיהן, לכפילות תפקידים ומנגנונים ולקשיים בהתמודדות עם פיתוח תשתיות בהיקף רחב.

מוצע לקבוע כי הכרות רשות מקומית שמספר התושבים בה אינו עולה על 3,000 תושבים היעשה בנסיבות ובתנאים מיוחדים בלבד.

סעיף 20 לפסקה (1) - החלפת סעיף 111:

סעיף 111 לחוק המים, התשי"ט-1959, קובע

לאמור:

¹⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

ובתיאום עם שר האוצר, ולענין מים המסופקים לרשויות מקומיות - לאחר התייעצות גם עם שר הפנים, לקבוע בתקנות תעריפים לדמי מים" ובסופו יבוא "התעריפים יובאו להתייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת לפחות 30 ימים לפני תחילת תוקפם."

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תעריפים למים המסופקים על ידי רשויות מקומיות ייקבעו בידי שר הפנים בתיאום עם שר האוצר."

(3) אחרי סעיף 112 יבוא:

"ערכו תעריפים 112.א. (א) התברר במועד כלשהו כי שיעור השינוי של הסל הקובע מגיע ל-3.5% או יותר, יעודכנו התעריפים לדמי מים הנקבעים לפי סעיף 112(א) לפי שיעור השינוי; חלפו ששה חודשים מיום שנקבעו תעריפים לדמי מים לפי סעיף 112(א) או מיום העדכון האחרון לפי סעיף קטן זה, יעודכנו התעריפים לפי שיעור השינוי של הסל הקובע, אף אם לא הגיע ל-3.5%; בסעיף זה -

"המדד הכללי" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מדד השכר" - הממוצע לשלושה חודשים רצופים של השכר הממוצע במשק שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; "שיעור השינוי של הסל הקובע" - שיעור השינוי המצטבר של שלושה אלה:

(1) 35% משיעור השינוי בממוצע תעריפי החשמל לעומת ממוצע תעריפי החשמל שהיו בתוקף במועד ההעלאה הקודם;

(2) 15% משיעור השינוי במדד השכר הידוע לעומת מדד השכר שהיה ידוע במועד ההעלאה הקודם;

(3) 50% משיעור השינוי במדד הכללי הידוע לעומת המדד הכללי שהיה ידוע במועד ההעלאה הקודם;

דברי הסבר

לפסקה (3) - הוספת סעיף 112.א:

מוצע לקבוע מנגנון לעדכון אוטומטי של התעריפים שיתבסס על סל התשומות להפקה ואספקה של מים, באופן שאלו יעודכנו כל אימת ששיעור השינוי המצטבר בתעריפי התשלום, במדד השכר ובמדד המחירים לצרכן יגיע ל-3.5% לפחות או אם חלפו ששה חודשים ממועד ההעלאה הקודם. כל שינוי שיתבקש בתעריפי המים שלא עקב שינויים בתעריפי החשמל, במדד השכר ובמדד המחירים לצרכן, ייעשה בדרך הקבועה בסעיף 112(א).

עלות הפקת המים ואספקתם ממומנת היום משני מקורות עיקריים: תעריפי מים לצרכנים ותמיכה מתקציב המדינה. תעריפי המים מתעדכנים בדרך כלל אחת לשנה בתהליך ארוך ומסורבל שיוצר פערים בין מקורות המימון לבין העלות.

מוצע על כן, לקבוע כי תעריפי המים ייקבעו ביד שר החקלאות בתיאום עם שר האוצר, ולענין מים המסופקים לרשויות מקומיות, לאחר התייעצות גם עם שר הפנים, וכי התעריפים יובאו להתייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת לפחות 30 ימים לפני תחילת תוקפם. כמו כן, מוצע לקבוע כי תעריפים למים המסופקים על ידי רשויות מקומיות ייקבעו בידי שר הפנים בתיאום עם שר האוצר.

שר החקלאות ושר האוצר רשאים לשנות את היחס שבין מרכיבי הסל הקובע:

"מועד ההעלאה הקודם" – המועד האחרון שבו נקבעו תעריפים לדמי מים לפי סעיף 112(א) או שבו חושב העדכון האחרון לפי סעיף קטן זה, לפי המאוחר:

(ב) נציב המים יפרסם ברשומות הודעה על תעריפי דמי המים שעודכנו לפי סעיף קטן (א)."

(4) בסעיף 113, סעיף קטן (ב) – יימחק:

(5) במקום סעיף 115 יבוא:

"פרסום ותחילת תוקף
115. תקנות לפי סעיפים 111 ו-112 יפורסמו ברשומות, ותחילת תקפם ביום פרסומם ברשומות."

(6) בסעיף 116, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) כל כספי קרן האיוון יופקדו אצל החשב הכללי במשרד האוצר, ויוצאו רק על פי אישורו, בהתאם לתקציבה המאושר של הקרן."

(7) בסעיף 118(א), במקום "ובאישור ועדה משותפת של ועדת הכלכלה וועדת הכספים של הכנסת" יבוא "ובהסכמת שר האוצר", ובסופו יבוא "היטלי האיוון יובאו להתייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת לפחות 30 ימים לפני תחילת תוקפם."

(8) בסעיף 121, אחרי "התייעצות עם מועצת המים" יבוא "ובהסכמת שר האוצר", ובסופו יבוא "ובלבד שסך כל ההענקות שישולמו מתוך קרן האיוון בשנת כספים אחת לא יעלה על סך כל הכנסות הקרן מהיטלי איוון, תשלום מיוחד ומסכומים

דברי הסבר

לפסקה (6) – תיקון סעיף 116:

סעיף 116(ב) לחוק המים קובע כי קרן האיוון תהיה תאגיד ותתנהל בידי נציב המים. מאחר שעיקר מקורות קרן האיוון הינם מתקציב המדינה, ועל מנת להבטיח כי הוצאת הכספים תיעשה בפקוח חשבי ובהתאם לתקציבה המאושר של הקרן, מוצע לקבוע כי כל כספי קרן האיוון יופקדו אצל החשב הכללי, ויוצאו רק על פי אישורו בהתאם לתקציבה המאושר של הקרן.

לפסקה (7) – תיקון סעיף 118:

סעיף 118 לחוק המים מסמיך את שר החקלאות לקבוע היטלי איוון. מוצע להתאים גם הוראה זו למבנה המוצע בדבר קביעת התעריפים, באופן שאלו ייקבעו בתיאום עם שר האוצר ויובאו להתייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת לפחות 30 ימים לפני תחילת תוקפם.

לפסקה (8) – תיקון סעיף 121:

סעיף 121 לחוק המים מסמיך את שר החקלאות לקבוע אזוריים ומפעלי מים שיהיו זכאים לקבל הענקות מכספי קרן

לפסקה (4) – תיקון סעיף 113:

מאחר שמוצע להסדיר את דרך קביעת התעריפים למים המסופקים לרשויות מקומיות וכירי רשויות מקומיות בסעיף 112, יש למחוק את סעיף קטן (ב) לסעיף 113, הדין באותו נושא.

לפסקה (5) – החלפת סעיף 115:

סעיף 115 לחוק קובע לאמור:

"פרסום ותחילת תוקף

115. כללים לפי סעיף 111 ותעריפים לפי סעיף 112 יפורסמו ברשומות ובכל דרך נוספת שהורה עליה שר החקלאות, ותחילת תוקפם ביום פרסומם ברשומות או ביום מאוחר יותר שיקבע שר החקלאות."

מוצע להתאים סעיף זה למבנה המוצע לעיל בדבר הסמכויות לקביעת הכללים והתעריפים, ולהבהיר כי תחילת תוקפם תהיה עם הפרסום ברשומות ולא במועד מאוחר יותר."

שיועברו לה מתקציב המדינה, אם נקבעו סכומים כאלה, והכל לפי הקבוע בתקציבה
המאושר של הקרן לאותה שנת כספים.

(9) אחרי סעיף 1124 יבוא:

"סימן ד': הפרשי הצמדה וריבית

1124. בס"מ זה -

הגרות

"תשלום יתר" - תשלום לפי חוק זה ששילם אדם בלא שתב בו
או יתר תשלום ששילם אדם על סכום שהוא חב בו לפי
חוק זה;

"הפרשי הצמדה" - תוספת לפי שיעור עליית המדד, כשהיא
מחושבת, לפי הענין -

(1) בתשלום לפי חוק זה - מן המדד שפורסם לאחרונה
לפני מועד החיוב עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום
התשלום בפועל;

(2) בתשלום יתר - מן המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד
החיוב עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום החזרתו בפועל;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית
לסטטיסטיקה;

"מועד החיוב" - המועד לביצוע תשלום לפי חוק זה שנקבע
בהודעה לגביו;

"ריבית" - ריבית צמודה למדד בשיעור של 4% לשנה -

(1) על תשלום לפי חוק זה - ממועד החיוב עד מועד
התשלום בפועל;

(2) על תשלום יתר - מיום תשלומו עד יום החזרתו בפועל.

1124.ט. (א) תשלום לפי חוק זה שלא שולם במועד החיוב ישולם
בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.

תשלומי פיגורים

(ב) דין הפרשי הצמדה וריבית, לענין גבייתם, כדין
התשלום שבשלו הם נגבים.

1124. י. שילם אדם תשלום יתר ולא הוחזר לו תוך שלושים ימים
מיום תשלומו, יחזירו נציגי המיס או תחזירו קרן האיוון, לפי
הענין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.

התור תשלומי
יתר

דברי הסבר

לפסקה (9) - תוספת סימן ד':

בחוק המיס אין כיום הוראות המאפשרות גביית הפרשי
הצמדה וריבית ממי שחוייב בתשלום כלשהוא לפי חוק ולא
שילם אותו במועד שנקבע. מצב זה גורם לקשיים מרובים
בהפעלת החוק ובאכיפת התשלומים. יתר על כן, הוא משבש

האיוון. מאחר שכאמור עיקר כספי קרן האיוון באים מתקציב
המדינה, מוצע לקבוע כי ההענקות ייקבעו בהסכמת שר
האוצר, וכי סך כל ההענקות שישולמו מקרן האיוון בשנת
כספים אחת לא יעלה על סך כל הכנסותיה, הכל לפי הקבוע
בתקציבה המאושר לאותה שנה.

21. בחוק הריבית (שינוי שיעורים), התשל"ג-1972¹⁵, בתוספת הראשונה, בסופה יבוא:
 תיקון חוק הריבית
 " (17) סעיף 124 לחוק המיס, התשי"ט-1959."

פרק ו': ענף הלול

22. בסעיף 2 לחוק הגליל, התשמ"ח-1988¹⁶ -
 תיקון חוק הגליל
 (1) במקום סעיף קטן (ג)(1) יבוא:

"(ג) (1) בקביעת המכסות לפי חוק המועצה לענף הלול, תינתן למרום הגליל עדיפות לקיום משק הלול, באופן שכל תוספת למכסה ארצית תיווסף תחילה למשקי הלול שבמרום הגליל, וזאת עד שמכסות הייצור שלהם יגיעו לכמויות הבאות:

(א) במשק הלול המשפחתי - 50 טון ייצור שנתי ליחידת משק פטימים, ו-500,000 ביצי מאכל לשנה ליחידת משק הטלה;

(ב) באגודה שיתופית חקלאית שהיא קיבוץ - 500 טון ייצור שנתי ליחידת משק פטימים ו-5 מליון ביצים ליחידת משק הטלה."

(2) פסקאות משנה (2) ו-(3) לסעיף קטן (ג) - יימחקו;

(3) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) (1) למשק הלול כמרום הגליל תינתן סובסידיה בשיעור של 10% מהעלות התחשיבית לייצור פטימים וביצי מאכל; סובסידיה כאמור תינתן בשל פטימים וביצי מאכל שיוצרו במסגרת המכסות האמורות בסעיף קטן (ג) ועד הכמויות הנקובות שם.

(2) שר האוצר ושר החקלאות יקבעו בתקנות כללים לחישוב העלות התחשיבית לייצור פטימים וביצי מאכל לענין פסקה (1), ולעדכון העלות התחשיבית כאמור, ובלבד שעדכון זה ייעשה אחת לשלושה חודשים."

23. סעיף 4 לחוק הגליל (תיקון מס' 2), התשנ"ב-1992¹⁷ - יימחק.
 תיקון חוק הגליל (תיקון מס' 2)

דברי הסבר

סעיפים 22 ו-23 לאמור: סעיף 2 לחוק הגליל, התשמ"ח-1987, קובע את אומדני התקבולים ממקורות שונים, המשמשים לכיסוי עלויות המיס. מוצע לקבוע כי סכומים שלא שולמו במועדם ישאו הפרשי הצמדה וריבית. הוא הדין לגבי תשלומי יתר שיש להחזירם.

2. (ג)(1) בקביעת המכסות לפי חוק המועצה לענף הלול תינתן למרום הגליל עדיפות לקיום משק הלול באופן שהמכסה - סעיף 21 מוצע לתקן את חוק הריבית (שינוי שיעורים), התשל"ג-1973, באופן ששר האוצר יוסמך לשנות את שיעורי הריבית שיקבעו לענין איחור התשלומים לפי חוק המיס. באופן ששר האוצר יוסמך לשנות את שיעורי הריבית שיקבעו לענין איחור התשלומים לפי חוק המיס.

¹⁵ ס"ח התשל"ג, עמ' 12: התשמ"ט, עמ' 52.
¹⁶ ס"ח התשמ"ח, עמ' 22: התשנ"ב, עמ' 130.
¹⁷ ס"ח התשנ"ב, עמ' 130.

24. בחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1964¹⁸ -

תיקון חוק
המועצה לענף
הלול (ייצור
ושיווק)

(1) בסעיף 54(א), פסקה (1) - תימחק;

(2) בסעיף 55, במקום "לפי הסעיפים 47 ו-49" יבוא "לפי סעיף 49".

פרק ז': תיקונים שונים

25. תקנה האוסרת יבוא טובין או מתנה את יבואם ברשיון או בקיום תנאים, אשר אכיפתה אישור שר האוצר מכוצעת באמצעות אגף המכס ומע"מ במשרד האוצר, תהיה טעונה אישור שר האוצר.

דברי הסבר

סעיף 2(ד) לחוק הגליל מחייב תשלום סובסידיה מוגדלת ליישובי מרום הגליל. סובסידיה זו מתעדכנת בהתאם לעליית מדד המחירים לצרכן, בעוד שהעלייה בהוצאות הייצור נמוכה יותר. כתוצאה מכך שיעור הסכסוד שבחוק הלך וגדל, והוא מגיע היום לכ-33% מהעלות התחשיבית. מוצע על כן, לקבוע כי הסובסידיה שתשולם ליישובי מרום הגליל תהיה בשיעור של 10% מהעלות התחשיבית לייצור פטימים וביצי מאכל שיוצרו במסגרת המכסות המוגדלות שנקבעו לפי סעיף 2(ג).

לאור התיקון המוצע לגבי אופן הגדלת המיכסות בישובי מרום הגליל כאמור לעיל, יש לבטל את הוראת סעיף 4 לחוק הגליל (תיקון מס' 2), התשנ"ב-1992, הקובע כי ההגדלה תיעשה בשיעורים של שליש מדי שנה, החל בינואר 1993.

סעיף 24 על פי תיקונים שהוכנסו בשנת התשנ"ב לחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1963, הסמכות להסמכת משווק ביצים הועברה מידי המועצה לשר החקלאות, אשר יקבע לכך קריטריונים חדשים. מטרת התיקון היא להביא לפישוט תהליך השיווק, הגברת התחרות בין המשווקים לטובת היצרנים והצרכנים, והוזלת המחירים.

בין היתר בוטל בתיקון האמור סעיף 47 לחוק, אשר איפשר למועצה לקבוע בכלליה, על פי החלטה ברוב של שני שלישים, כי שיווק תוצרת הלול, כולה או מקצתה, יהיה בידי המועצה בלבד, כאשר הקשר בין המועצה למגדל הוא במישרין או באמצעות קבלנים מורשים.

עקב השמטה לא תוקנו גם סעיפים 54(א) ו-55, המתייחסים לסעיף 47 שבוטל, ומוצע עתה לתקן טעות זו.

סעיף 25 אגף המכס ומע"מ אחראי לאכיפתן של תקנות שונות המגבילות יבוא. מוצע כי כל הגבלה כאמור תהיה טעונה אישור שר האוצר, הממונה על האגף. בין היתר יבחן שר האוצר האם ההגבלה עומדת במדיניות הממשלה בנושא חשיפת המשק ליבוא, ומניעת הגבלות שמגמתן הגנה על היצור המקומי.

(ב) באגודה שיתופית חקלאית שהיא קיבוץ - לא תפחת מ-500 טון ייצור שנתי ליחידת משק פטימים ומי-5 מיליון ביצים ליחידת משק הטלה.

(2) יישמרו האיוון בין ההיצע והביקוש בענף הלול למניעת עודפים על-ידי המשך קביעה של מכסה משוחררת בהתאם לצריכה בפועל.

(3) יישמן התכנון בענף הלול למניעת עודפי ייצור באמצעות הנפקת תלושים להדגרה על פי מכסות הייצור שאושרו כדין, ובלבד שהיו מופעלות למעשה ביום קבלת חוק זה; כן יהודק הפיקוח על המדגרות והמשקים בישראל, וביהודה, שזמרון וחבל עזה.

(ד)1) למשק הלול במרום הגליל יינתנו תמיכה והש-למת מחיר, כאמור בסעיף 57 לחוק המועצה לענף הלול (להלן - סובסידיה), בשיעור הגבוה לפחות ב-50% מהשיעור הניתן למגדל בשאר חלקי הארץ. הבסיס לחישוב הסובסידיה האמורה לא יפחת מהשיעור הניתן למגדל בשאר חלקי הארץ. הבסיס לחישוב הסובסידיה האמורה לא יפחת מהשיעור הניתן למגדל ביום תחילת חוק זה, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן; הוראה זו תחול גם אם תופחת או תופסק כליל הסובסידיה הניתנת בשאר חלקי הארץ.

(2) הוראות סעיף קטן זה באות להוסיף ולא לגרוע מהאמור בסעיף 52 לחוק המועצה לענף הלול.

יישום סעיף 2(ג) לחוק הגליל לענין הגדלת המכסות עורר קשיים מרובים, שכן ההוראה בדבר הגדלת המכסות ביישובי מרום הגליל תוך שמירת האיוון בין ההיצע והביקוש, חייבה הקטנת מכסות כשאר אזורי הארץ. על מנת למנוע את הצורך בהקטנת המכסות למגדלים אחרים, מוצע לקבוע כי הגדלת המכסות ליישובי מרום הגליל תיעשה באופן שכל התוספת למכסה הארצית תיועד למטרה זו; עד שהמכסות למגדלים ביישובי מרום הגליל יגיעו לכמויות הנקובות בחוק.

¹⁸ ס"ח התשכ"ד, עמ' 12; התשנ"ב, עמ' 174.

26. בסעיף 50 לחוק הבוק, התשמ"ב-1982¹⁹, המלים "או למתן שירותי טלפונים בינלאומיים במערכת טלפונים בינלאומיים" – יימחקו, ובסופו יבוא "ואולם לא יראו רשת רדיו-טלפון נייד כחלק מרשת כלל ארצית של טלפונים".

תיקון חוק
הבוק

27. בחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן-1990²⁰ –

תיקון חוק
הליכי תכנון
ובניה (הוראת
שעה)

(1) בסעיף 3(א) –

(א) במקום פסקה (5) יבוא:

"(5) נציג שר המשפטים:"

(ב) במקום פסקה (11) יבוא:

"(11) נציג השר לאיכות הסביבה."

(2) בסעיף 3, סעיף קטן (ג) – בטל.

(3) בסעיף 10, במקום "ד' בטבת התשנ"ג (31 בדצמבר 1992)" יבוא "ט"ז כחשון התשנ"ג (31 באוקטובר 1993)".

28. בחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ז-1985²¹, בסעיף 2, במקום "ז' בטבת התשנ"ג (31 בדצמבר 1992)" יבוא "י"ז בטבת התשנ"ד (31 בדצמבר 1993)".

תיקון חוק
יציבות מחירים

29. (א) בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959²², בסעיפים 18(א), 47(א) ו-94(א)(א5), במקום "ז' בטבת התשנ"ג (31 בדצמבר 1992)" יבוא "י"ז בטבת התשנ"ד (31 בדצמבר 1993)".

תיקון חוק
לעידוד השקעות
הון

דברי הסבר

סעיף 27 הממשלה החליטה להקים צוות מקצועי בהשתתפות נציגי משרדי הממשלה ומומחים חיצוניים, שיכין הצעה לתיקון מקיף של חוק התכנון והבניה, התשמ"ה-1965, במטרה לייצל ולפשט את הליכי התכנון והרישוי. עד להכנתה של הצעת חוק כאמור, מוצע להאריך בעשרה חודשים את תקפו של חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן-1990, תוך הוספת נציגי שר המשפטים והשר לאיכות הסביבה כחברים בוועדת לבניה למגורים ולהעשייה שהוקמו על פיו. כיום מכהן נציג השר לאיכות הסביבה כחבר בוועדה רק לענין תכנית הכוללת יעוד שטח לתעשייה וביתר הדיונים הוא רק מוזמן לשיבות.

סעיף 28 מוצע להאריך כשנה נוספת את תקפו של חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ז-1985. מרבית המצרכים והשירותים הוצאו מתחולתו זה מכבר, אך יש צורך בהמשך קיומו כמכשיר בקרה והרתעה וכן לפיקוח על מחירי מונופולים וקרטלים.

סעיף 29 הממשלה החליטה לבחון מחדש את החוק לעידוד השקעות הון ולגבש מסגרת חליפית לעידוד הצמיחה במשק. עד לגיבוש הכלים והחקיקה החדש, שים, מוצע להאריך את תקפו של החוק הקיים כשנה נוספת.

סעיף 26 סעיף 50 לחוק הבוק, התשמ"ב-1982, קובע לאמור:

"סייגים לרשיון כללי

50. לא יינתן רשיון כללי לביצוע פעולות בוק או למתן שירותי בוק כלל ארציים ברשת כלל-ארצית של טלפונים או למתן שירותי בוק בינלאומיים במערכת טלפונים בינלאומיים, אלא לחברה בלבד; לענין זה, "רשת כלל-ארצית של טלפונים" – תשתית כלל-ארצית של כבלים, מיתקני אלחוט ומיתקני בוק אשר באמצעותה ניתנים לציבור שירותי טלפון ושירותי בוק נוספים."

על מנת להאיץ את תהליך פתיחת נושאים שונים בחוקים שירותי הבוק לתחרות, מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שלשר התקשורת תוקנה סמכות לתת רשיון כללי לשירותי טלפון בינלאומיים, ויובהר ששירותי רדיו-טלפון נייד אינם בגדר רשות כלל ארצית של טלפונים.

מוצע להקנות לשר התקשורת סמכות לתת רשיון כללי לשירותי טלפון בינלאומיים, ויובהר ששירותי רדיו-טלפון נייד אינם בגדר רשות כלל ארצית של טלפונים.

¹⁹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התש"ן, עמ' 142.

²⁰ ס"ח התש"ן, עמ' 166; התשנ"ב, עמ' 158.

²¹ ס"ח התשמ"ז, עמ' 2; התשמ"ב, עמ' 41.

²² ס"ח התשי"ט, עמ' 234; התשנ"א, עמ' 4.

(ב) בחוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 39), התשנ"א-1990²³, בסעיף 6, ברישה, במקום "ו' בטבת התשנ"ג (31 בדצמבר 1992)" יבוא "ו' בטבת התשנ"ד (31 בדצמבר 1993)".

30. בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961²⁴ -

(1) במקום סעיף 81 יבוא:

תעריף מינימלי 81. המועצה הארצית של הלשכה רשאית לקבוע תעריף מינימלי לשכר טרחה בעד שירותי עורכי דין, שיהיה בכחינת המלצה לחברי הלשכה, אך לא יחייבם.

(2) בסעיף 86, במקום "לסעיפים 81 עד 85" יבוא "לסעיפים 82 עד 85".

31. בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1992²⁵ -

(1) בסעיף 1, במקום הגדרת "השר" יבוא:

"השרים" - שר הכלכלה והתכנון ושר האוצר;

(2) בסעיפים 9(ב), 20(א), 21(א), 21(ב), 21(ג) ו-25, במקום "השר" יבוא "השרים";

(3) בסעיף 20(ב), במקום "השר" יבוא "השרים";

(4) בסעיף 24(א), במקום "לשר, לשר האוצר" יבוא "לשרים";

(5) בסעיף 25(ב), במקום "השר ושר האוצר" יבוא "השרים".

תיקון חוק
לשכת עורכי
הדין

תיקון חוק
הרשות לפיתוח
הנגב

דברי הסבר

אין בארץ עוד איגוד מקצועי המוסמך לקבוע תעריף מינימום מכוח חוק, וקיומו של תעריף המינימום אצל עורכי הדין גורם להעלאה מלאכותית של מחיר השירות הניתן על ידם ומנוגד לחוקי הכלכלה של שוק חופשי ותחרותי.

החוק יוצר למעשה מעין קרטל שלא אושר על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים.

מוצע לצמצם את סמכותה זו של המועצה ולקבוע כי תעריפי המינימום שלה יהיו בגדר המלצה בלבד, אך לא יחייבו, והפרתם לא תהווה עבירת משמעת. ביטול תעריפי המינימום יקל על פעילותם במקצוע של מאות בוגרי האיניברסיטאות והמכללות החדשות, שתעריף המינימום הינו גבוה עבורם, ומונע מהם לקבוע שכר טרחה על פי אפשרויותיהם.

סעיף 31 מוצע להוסיף את שר האוצר כשר ממונה על חוק הרשות לפיתוח ירושלים, יחד עם שר הכלכלה והתכנון.

סעיף 30 סעיף 81 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, קובע לאמור:

"תעריף מינימלי

81. המועצה הארצית של הלשכה רשאית לקבוע תעריף מינימלי לשכר טרחה בעד שירותי עורכי דין; משנקבע בתעריף שכר מינימלי לשירות מסויים, לא יתנה ולא יקבל עורך דין שכר נמוך ממנו, אלא ברשות שניתנה, לענין מסויים או לסוג מסויים של ענינים, על ידי הוועד המחוזי או על ידי אחד או אחדים מחבריו שהסמיך לכך הוועד המחוזי; אולם רשאי עורך דין ליתן שירות שלא על מנת לקבל פרס ובלבד שיודיע על כך לוועד המחוזי בהודעה מנומקת."

על פי סעיף 86 לחוק, עורך דין שהתנה או קיבל שכר טרחה בניגוד לכך, אשם בעבירת משמעת.

²³ ס"ח התשנ"א, עמ' 4.

²⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשנ"ב, עמ' 72.

²⁵ ס"ח התשנ"ב, עמ' 26.

1. אחרי סעיף 517 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, יבוא:

- א517. (א) לא יפרסם אדם דבר על ענין התלוי ועומד בבית הדין אם יש בפרסום כדי להשפיע על מהלך המשפט או תוצאותיו.
- (ב) יראו ענין כתלוי ועומד בבית הדין משעה שהוגשה לבית הדין באותו ענין בקשה למתן צו מעצר או להארכת מעצר או משעה שהוגש לו כתב אישום, לפי המוקדם, עד שהחליט פרקליט צבאי שלא להורות על הגשת כתב אישום, ואם הוגש כתב אישום – עד סיום ההליכים.
- (ג) איסור הפרסום אינו חל על פרסום ידיעה בתום לב על דבר שנאמר או שאירע בישיבה פומבית של בית דין.
- (ד) העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר שנה אחת.

"פרסום בענין התלוי ועומד בבית הדין"

דברי הסבר

סעיף 71(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, קובע לאמור:

"פרסומים מיוחדים

(ג) איסור הפרסום אינו חל על פרסום ידיעה בתום לב על דבר שנאמר או שאירע בישיבה פומבית של בית משפט.

(ד) העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר שנה אחת."

71. (א) לא יפרסם אדם דבר על ענין התלוי ועומד בבית משפט, אם יש בפרסום כדי להשפיע על מהלך המשפט או תוצאותיו.

הטעמים שביסוד כלל ה"סוביודיצה" בבתי המשפט האזרחיים, ובכללם הבטחת אי תלותם של ההליכים המשפטיים מהשפעה חיצונית, יפים גם לגבי בתי הדין הצבאיים. יש לזכור כי במערכת השיפוט הצבאית מכהנים, לצד השופטים המקצועיים, גם שופטים שאינם מקצועיים, ואשר החשש מפני השפעה מפרסומים גדול יותר, מה גם שבתי הדין הצבאיים עוסקים במשפטים פליליים בלבד, שבהם יש צורך מיוחד למנוע השפעה של פרסומים בנושא הנדון. אין הצדקה לכך שלא יהיה דין אחד בנושא הנדון בבתי המשפט האזרחיים ובבתי הדין הצבאיים.

(ב) בענין פלילי יראו ענין כתלוי ועומד בבית משפט משעה שהוגשה לבית המשפט באותו ענין בקשה למתן צו מעצר או משעה שהוגש לו כתב אישום, לפי המוקדם, עד שהחליט התובע שלא להגיש כתב אישום, ואם הוגש כתב אישום – עד סיום ההליכים.

¹ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.